

DÅR HUS HJONET

En blick i Nådens Ordning, systema-
liskt framställd under form af betröcktel-
ser öfver Själens egenskaper och tillstånd,
i enlighet med de Bibliska författarnas
Psychologiska åsigter, med afseende på
Hemmens högsta ide - Försoningen!

Avsnitt.

(Efter följande upprämnings till Dörrhusstjornens Historia, som finnes i manuskrift och skrefs 1844, men utan Psychologiska hjälpsredor.)

Med lediga stunder, har jag tänkt, och mer revidert vid nattlampan uppreknat följande ord. Mången skall utan tvifvel, finna sig stolt, ja till och med förbittrad, öfver den skarpa, som råder i detta arbete; men "om jag till mig själv faller, huruvida skall man då falla?"

Den rena sanningen är för den naturliga människan ja bitter och bisk, att hon måste spy upp den gersaft. Men den som kan behålla detta hälsofamma läkemedel, hoppas jag skall finna sig återställd till hälsan.

Den som litet känner till det ämne som här behandlas, skall utan tvifvel finna, att det inte duger, att stå locket på

11
Sanningen, och en föderfad smak till behag, blanda den med slysk och förtäcker, ty då kan det lätt gå som med boken, hwilken Uppenbarelseens Lärare blef befalld att äta upp: den smakade sät i hans mun, men ref honom efteråt i buken. Sakens sändeliga vikt, det höga ämne som här behandlas och tankens spänning under utförandet, har verkat på författarens Physiska och Andeliga organisation: jag känner det i mitt bröst.

Läsaren bör icke tro, att författaren har någon ond mening med de skarpa uttrycken. Förf. har velat framställa världen i dess rätta dager. Ingen kan se huru han ser ut, innan han ser sig i spegeln. Mången torde likväl göra som Apostelen Jacob säger: "när han har sett sig i spegeln, går han bort och sover hurudan han var." Förf. känner sedan med sig själv, att han öfret förståndet för mycket på hjertats bekaknad, ja att de kanslor och moraliska passioner, hwilka här blifvit reflekterade

III
rade, ike äro endast författarens egna eller en-
skilda erfarenheter: omödena och fluttsatserna
äro öfven grundade på erfärliga Christi-
nas erfarenheter; men mitt hjerta, ike all-
deles frammande för dessa erfarenheter, gillar
dem fullkomligt.

Vår tids civilisation, är en förståndets
missbildning på hjertats bekostnad. Passio-
nerna få gräsa fritt; och när dessa passio-
ner ritas hos massorna, få skrida de till
blodiga utbrott: det blir revolutioner och
blodbad.

För den lifvande Christendomen som höjer
hjertat till, äro förståndets alltså stora an-
skräningar skadliga. En skarptänkare blir
till slut så styf, som en järnstol, och
hans hjerta blir, genom den oföredigna spira-
tionen, en iskallare. Härpå förklaras
Apostelns ord: "I äro ike många vise kallade."
Detta skrefs 1845. Förf. måtte under tiden
förskaffa sig åtskilliga ~~af~~ psykologiska

IV
arbeten och i samma mån, som dessa komma
förf. till handa, måtte afhandlingen omarbetas,
så att det utdrag, som nu utgifves, utgör femte
omarbetningen. Emellertid har förf. ike kunnat
förskaffa sig mera än de nyare psykologiska
compendierna, nämligen. 1: Hænroth's Anthro-
pologi, öfversättning af Ranken, tryckt i
Stockholm 1837. 2: Psychologi af Petrucci,
tryckt i Linköping 1845. 3: Passionerna af
Descuret, öfversättning af Ekblom, tryckt i
Norrköping 1847. 4: Människan af Combe,
öfversättning, Upsala 1840. 5: Om Lifvet och
Döden af Bichat, öfversättning af Wallberg
tryckt i Stockholm 1805. 6: Moral Philo-
sophiens system af Martensen, öfversättning,
tryckt i Stockholm 1841.

Dessa äro de hjälpreder i Psychologien, som
förf. har begagnat, och ehuru förf. ike har
kunnat gilla någon af ofvannämnde författare,
har han dock uti dessas arbeten, funnit
vissa utgångspunkter, och stödypunkter under

V
betraktandet att söka den rätta kunskapen i
andliga ting. Bibeln är Ljsets Källa och
den Sanningens brunn, hvarifrån den, efter
Sanning och Ljus torstande Sjelen, kan
öfva visheten: och denna Källa är, ännu
Guds lof ogrenad; men denna vishetens
brunn, är oändligen djup, och den som
skall hämta Ljsets vatten utur denna
vishetens brunn, måste hafva ett påstand
käril, som ike läker. Forf. befarar, att
våra moderna Lutheraner äro "giftade
ämbar," de der intet watten hålla. Den
som utur vishetens brunn vill hämta
watten med fällan, har ike många droppar
i behåll när han skall stiga in i ewiga
heten. "Ingen låter nytt vin i gamla läg-
sar, utan nytt vin låter man i nya läg-
sar, så blifwa de båda förvarade."

Forsta ändamålet med denna afhandling
har varit, att wisa de psykologiska

V
äfgifter, som legal till grund för forf. Merkin-
gar, hwilka ä äna sedan blifwit anförda som Je-
suetiska, Swärmiska och högt oantändliga; men
ä andra sedan haft en förunderlig werkan på
ähorarens hjertan. Om det genom denna af-
handling lyckas forf. att öfvertyga en och
annan bland de bildade, att under detta Swär-
mere ligger en djupare ide, ett consequent
system: då må de halfbildade, som fällan be-
möda sig att tänka, de må gärna anse forf.
för Jesuet och säga: "Du är en Samarit och
hafwer djupulen". Detta omdöme om forf. per-
sonlighet hafwa de flesta Herremän redan utta-
lat och det må stå tillg widere för deras egen
räkning. Något bättre omdöme kan ike för-
fältaren wänta sig af wärlden. Historien wi-
sar, att alla Profeter, Apostlar och andliga
kariöre blifwit hatade af sine samtida. Till och
med de lärdeste män hafwa trott sig göra
Guds en tjänst derved, att de flöstat religions

VII
förföljelser: det andeliga hatet till de Christna
förvandlade sig i deras medvelande till en sam-
vetspligt, att utlösa alla formenta Kättare.
Men ingen ser all göra korf af de Christ.
nas blod, innan han fallt länas eld ifrån
afgrunden. Næden och freden önskas allom
dem, som söka den rätta Samvetsfiden.

Anmärkning: En af författaren erinner har genom
läst arbetet och har anmärkninga förnag på
fina ställen inföda i afhandlingen, under sig-
naturen: D. b. Skrifvet i September 1854.

Anmärkning. Till de afvan citera
de Auctorerna kommer: Psyche
zur Entwicklungsgechichte der
Seele, Stuttgart 1851. samt
Spielman: Diagraphik der Geistes
krankheiten Wien 1854.

A. Läkare och Philosophers olika åsikter i
Psychologien.

1. Det är en bekant sak, att Läkare och Philoso-
pher ike komma öfverens uti läran om Själens.
Anmärkning. Heinroth påstår bestämt, att Läkarna
hafwa orätt; Dissernet vill gå en medelväg, han
vill sammanjämka bädas åsikter.

2. Att Läkare och Philosopher ike komma öfver-
ens uti läran om Själens, det torde hafwa sin
grund deruti, att de studera denna vetenskaps
från olika synpunkter; de grunda sina Psycho-
logiska systemer på olika premisser.

3. Ingentidera har något omedelbart medvetande
af Själens Sjelf: bädas kunskap om Själens grun-
dar sig på en flutfoto. (Petrucci S. 91)

4. Men af Själens förmögenheterna hafwa alla
med sunt förstånd begifvade människor medve-
tande.

Anmärkning: "Det kan betviflas om till exempel
Afrikas vilder hafva namn på inbillningskraften"
D. b. Det kan äfven betviflas, huruvida inbill-
ningskraften är en bestämd Själens förmögenhet. Toif.

2. Alla själsförmögenheter hafva fått sitt namn i Natienernas obillade tillstånd eller långt förrän Philosopherna började reflektera; men själsförmögenheternas begränsning är olika. Psykologerna äro ännu osäkra om hwilka förrättningar egentligen tillhöra hvarje själsförmögenhet särskildt.

5. Men Läkarens och Philosophens kunskap om själsförmögenheterna lika, så borde äfven deras kunskap om själen själf blifwa ungefärligen lika.

6. Men Philosophens kunskap om själsförmögenheterna är icke öfverensstämmande med Läkarens. Anmärken. Det är själfwa grunden för själsförmögenheternas verksamhet, hvarom Läkare och Philosopher icke kunna komma öfverens.

7. Philosophens och Läkarens olika kunskap om själsförmögenheterna består uti följande

B. Philosophen har icke studerat, hwarken Anatomik eller Fysiologi; men Läkaren har studerat båda dessa hjälpvetenskaper.

Anm. Philosophen antager väl resultaten af Fysiologien såvår den är honom gifven af Läkaren, men han antager icke Fysiologien i sin helhet.

utan blott få mycket som han behöfver för att bekräfta sina förrättade ideer om själen, ungefärligen som rationalisten hamtar bevis ur Bibeln för att dermed styrka sitt förrättade uppbyggda system.

9. Philosophens kunskap om själsförmögenheterna grundar sig endast på ^{reflexion} ~~reflexion~~; men Läkaren lägger anatomiska och Fysiologiska fanningar till grund för reflexionen.

10. Philosophen undersöker icke de organer, genom hwilka själen verkar; men Läkaren undersöker själsorganerna.

11. Philosophen har således ingen förberänd anatomisk och Fysiologisk kunskap när reflexionen börjar; men Läkaren lägger juft dessa vetenskaper till grund för reflexionen.

Anm. Om Philosophen läser Botaniska skrifter utan att vara Botanik, så är hans kunskap om växterna ganska skral; om han läser Anatomiska och Fysiologiska skrifter, utan att själf wara Anatom och Fysiolog, så är hans kunskap i dessa vetenskaper, ganska skral.

12. Resultaterna af Läkarens och Philosophens forskning i Psychologien blifva därför så olika, att

Läkarens själ verkar igenom organer, men Philo-
sophens själ verkar utan organer.

B. Philosophen hänför själsförmågenheterna direkt till
själen själv. Han betraktar själen såsom själsfö-
rmågenheternas närmaste subjekt; men Läkaren
betraktar själsorganerna såsom själsförmågenheter-
nas närmaste subjekt.

Ann. 1. "Att organerna äro själens verkningemedel
och verktyg, förnekar väl icke heller Philoso-
phen, fast han tillägnar själen en inre själskraft
af organerna oberoende lifsprincip. Skulle
denna förnekas af icke materialistiska Läkare?"
D.-b.

Svar. Måne icke själen och dess lifsprincip
vara identiska? Måne icke lifsprincipen
vara detsamma som själen själv? Men när
lifvet som vanligen förvecklas med själen, har
ingen annan lifsprincip, än det organiska
lifvet. Se vidare i denna afhandling.

Ann. 2. Äfven de Läkare som icke äro materia-
list, antaga endast tvänne lifsformer, nem-
ligen organiskt lif och nervlif; men Philo-
sophen antager tre lifsformer eller tre själar

namligen organiskt lif, nervlif och förnufts-själ (Petrelli).
Af dessa tre har Philosophen lärt två själar af
Läkaren och den tredje eller förnufts-själen har han
gjort sig själv.

14. Philosophen har således, med förbigående af organerna
gjort en slutatsats ifrån själsförmågenheterna direkt till
själen själv; men Läkaren kan icke göra någon om-
delbar slutatsats ifrån själsförmågenheterna till själen
själf, emedan organerna, genom hvilka själen ver-
kar, utgöra det förmedlande vilkoret för själens
verkningar i tid och rum.

Ann. "Kan då icke själen alls verka utan organer?"
(Fast än hon i detta lifvet mått brukar dem) Hur
då reflectera öfver sig själv?" D.-b.

Svar. Om med själ menas detsamma, som Läkarna
kalla för nervlif, så kan detta icke alls vara
verksam i tid och rum, utan organer; menas med
själen detsamma som organiskt lif, så kan icke
heller detta vara verksam i tid och rum,
frå annat sätt, än genom organer. Men nu är
Philosophens förnufts-själ hvarken organlif eller
nervlif eller lifsprincip, utan någonting helt

Läkarens själ verkar genom organer, men Philosophens själ verkar utan organer.
B. Philosophen hänför själsförmågenheterna direkt till själen själv: Han betraktar själen såsom själsförmågenheternas närmaste subjekt; men Läkaren betraktar själsorganerna såsom själsförmågenheternas närmaste subjekt.

Ann. 1. "Att organerna äro själens verkningsmedel och verktyg, förnekar väl icke heller Philosophen, fast han tillägnar själen en inre själstänning af organerna oberoende lifsprincip. Skulle denna förnekas af icke materialistiska Läkare?" D. - b.

Svar. Måne icke själen och dess lifsprincip vara identiska? Måne icke lifsprincipen vara detsamma som själen själv? Men när lifvet som vanligen förvillas med själen, har ingen annan lifsprincip, än det organiska lifvet. Se vidare i denna afhandling.

Ann. 2. Äfven de Läkare som icke äro materialister, antaga endast två ännu lifsformer, nemligen organiskt lif och nervlif; men Philosophen antager tre lifsformer eller tre själar

namligen organiskt lif, nervlif och förnufts-själ (Petrelli).
Af dessa tre har Philosophen lant två själar af Läkaren och den tredje eller förnufts-själen har han gjort sig själv.

14. Philosophen har således, med förbigående af organerna gjort en slutsats ifrån själsförmågenheterna direkt till själen själv; men Läkaren kan icke göra någon omedelbar slutsats ifrån själsförmågenheterna till själen själv, emedan organerna, genom hvilka själen verkar, utgöra det förmedlande villkoret för själens verkningar i tid och rum.

Ann. "Kan då icke själen allt verka utan organer?" (Fast än hon i detta lifvet mått brukar dem) Hur då reflectera öfver sig själv?" D. - b.

Svar. Om med själ menas detsamma, som Läkarna kalla för nervlif, så kan detta icke alls vara verkfamt i tid och rum, utan organer; menas med själen detsamma som organiskt lif, så kan icke heller detta vara verkfamt i tid och rum, för annat fall, än genom organer. Men nu är Philosophens förnufts-själ hvarken organlif eller nervlif eller lifsprincip, utan någonting helt

6 annal, jag vet icke hwad för ett frammande väsen,
som är helt och hållet lösgryekt från organismen
men det är juist det som Philosophen skall bevisa,
att ett sådant fött verkande väsen finnes till,
som icke är nervlif, icke organlif icke heller
lifsprincip.

15. Måne icke Philosophen hafva invecklats sig i motsägelser, då han låter själen verka utan organer.
Anm. Petrelli antager i S. 99, att förnufts-själen är verksam utan kroppsliga verktyg; men låter sika-
rikval i S. 397 o. följ. själen verka på kroppen
ända utöfver den verknings-sfer, inom hwilken
Läkarena begränsa nervlifets verkningar; men
ingentid har Petrelli wisat genom hwilken
medel förnufts-själen verkar på kroppen. Wan-
ligen antages, att själen verkar på kroppen
genom viljan; men det kan Fysiologise och
Anatomise bevisas, att om viljan icke hade
organer, skulle icke Philosophen kunna röra
fett minsta finger; men han viljan, ehuru förande
till själens organer, hvarför skulle icke förfä-
ret och förnuftet hafva organer, sika-
rikval

som viljan?

16. Philosophens lära om själen synes mig vara grundad på obewislige Hypotheseer. Läkaren kan åtminstone praktiskt bevisa en del af sina Hypotheseer; men Hypotheseer som kunna bevisas, äro icke Hypotheseer, utan bewistta eller bewislige sanningar; så vidt något slags bewis får gälla som bewis uti en så relativ vetenskap, som Psychologien, hvar-
ett de viktigaste sanningarne äro grundade på hvars och ens individuella erfarenhet.

Anm. Läkarena få här och annorstädes i denna skrift bättre bebygg såsom Psychologer, än Philo-
sopherna; men som Läkarena äro mått materialister, få kunde frågas: hvarför de de skola anses mått kompetenta att bedöma wårt ambarwäsende? D. 6.
Lw. Emedan Läkarena kunna Anatomise och Fy-
siologise bevisa, åtminstone en del af sina på-
ståenden, så böra de ega större trovärdighet än
Philosophen, som platt ingenting kan bewise af
sina sätter. Deputom förwara alla Philosopher
viljans "activa" och "passiva" sikt, hwilket

8
strider emot Augsburgiska Bekännelsens 18 §. samt emot
alla Christnas erfarenhet. Om Själens verksamhet wor-
beroende af organiska beting, så wore det icke
så lätt för Philosophen, att genom filosofier be-
visa viljans "activa" och "proptiva" frihet; därför
måtte han förstå antaga, att Själens är oberoende
af alla organiska beting.

B. Lakares Physiologiska grunder för Psychologin.

17. Det gifves wisja erfarenheter, som bevisa, att
Själens icke verkar i tid och rum på annat sätt
än genom organer.

18 Själens förmögenheterna äro till den grad beroende
af organernas och lifsfunktionernas normala till-
stånd, att ~~en~~ rubbning i organerna och deras
funktioner, har en rubbning i Själens förmögenheterna
till följd.

Anm. "Skulle Själens förmögenheterna rubbas i döden?
Mig synes antagligare, att ~~en~~ rubbning i orga-
nerna ej rubbar Själens förmögenheterna, utan
blott deras utöfning." D. b.

Svar. vi känna icke hwilka Själens förmögenheter men-
niskojälens kan behöfwa i ett tillstånd utom

Schlegel 9

tid och rum. En Philosoph har rättat, att Gud
och Englarne sakna förnuft, hwaraf vill synes, att
förnuftet är behöfligt för människan i tid och rum,
men i ett tillstånd utom tid och rum, hwaraf inga
föremål för förnuftets beräkningar finnas, torde men-
niskan, såsom en ande, icke behöfwa något förnuft
och ännu mindre synes hon der behöfwa förstånd,
hvars mathematiska uträkningar icke behöfwes i
en annan world.

19. Människan kan förlora både minnet och förståndet
1° genom yttre wäld, som skadar hjernans normala orga-
nisation. 2° genom utwäfningar, som förflytta nerv-
systemet, 3° genom häftiga passjoner som förflytta
en förändring i ^{de} vanliga lifsfunktionerna.

Anm 1. Människan kan bli tokig af svartsjuka, af
obesvarad kärlek, af ambition och så vidare. Fylleri
galenskap är numera allmän än förr. Det gifves
nästan ingen passjon, som icke kan förflytta en
rubbning i förståndet, när den får öfverhand. Det
war ett ordspråk hos Romarna, att vreden är en
kort galenskap. (Se Descartes om Passionerna.)

Anm 2. Det borde hellre heta att människan förlorar

förståndets bruk, än att hon förlorar förståndet igen om de ofvannämnde inverkningarne. Är ej själen kenne i hufvet? hvarför då så mycket beroende af yttre tillfälligheter? D. b.

Svar För Philosophen är det visserligen påkostande att själen skall vara så mycket beroende, men det hjälper icke att sträta emot. Läkarens bevis i detta affunde är ätt för slående, för att kunna kullkastas genom några Philosophiska sofistimer.

20. Enligt Gallens Craniologiska system. kunna de naturliga anlagen skönjas af hjernans former, af bildade i hufvudskalens former.

Anm. 1!! Grundläggaren till hjernans Craniologiska Fysiologi, Gall, hade framställt endast 27 organer eller verktyg för våra särskilda förmågheter. Efter haug båda Larjungars Spruzheims och Demouvièrs nomenclatur, räknar man nu 37 sådana!! Dessurets frag. 93. och jämför den i för. talet citerade Engelska Läkaren Combes afhandling om människan.

Anm. 2 Heine Roth bestrider Gallens afsigter; men det är bara sofistimer som han framdrager emot honom.

Att Läkarena ännu äro fingenjellan senke om Gallens craniologiska system och dess användbarhet i Fysiologi, torde härröra deraf, att de ensidigt betrakta nerv. lefnets organer såsom grund för de naturliga anlagen, med förbigående af organiskt organer, hvar ett passionerna bestämma människans naturliga anlag.

21. Genom öfning kan ett organ vinna större styrka och smidighet, än ett annat af samma slag, till exempel högra handen.

22. Genom öfning kan äfven både minnet och förståndet vinna en större capacitet. I förra fallet skulle nu högra handens större styrka och capacitet vara en följd af organets öfning; men i senare fallet skulle minnets och förståndets capacitet vara en följd af självas dessa förmågheters öfning, och således icke bero af något organs öfning. Men kan Philosophen bevisa, att en ande kan destrueras, ombildas och förändras på annat sätt än genom organer? Enligt Bebilas lära befinnes sig abstracta, från sina organer skilda andar icke ett oföränderligt tillstånd: de kunna hvarken

bildas eller ombildas: "Det trädet faller, der blifwer
det liggande". Men om anden ikke kan bildas
på annat fall än genom organer, så måtte
anden äfwen verka genom organer.

23. Man har exper. vel, att wisa hjernskador mi-
föra minnets förlust, men ikke förståndet.

Anm. En Fransk Capten hade fått en contusion
af en Kanonkula och derigenom förlorat minnet.
Han blef uti detta tillstånd Österrikisk Krigsfän-
ge: Österrikarne anfågo honom för en simpel
soldat, och satte honom att förrätta murare arbete,
och detta arbete förrättade han willigt, ty han
mindes ikke själf, hwilken rang han innehaff
eller hwarifrån han kommit. Men under mu-
randet föll han på hufvudet, och bräckte huf-
vudskälen. Läkarna måtte då amputera en så
kallad Drepanering: de måtte lyfta upp det
introyekta hjernblomet, och under tillfrisknan-
det, efter denna operation, fick han igen min-
net. Man hade förut tilltalat honom
med det korta ordet: du; men en väcker

12
morgon förklarade han, att han wore Capten i
Fransk tjenst, och att ingen förut kallat honom
för du. Detta är ett exempel, som wisar, huru
mycket wära själsförmögenheter bero af organer-
nas ordentliga funktioner. (Uppgiften har förf-
fatt af en trovärdig Läkare.)

24. Härpå tyckes följa, att minnets organ är skildt från
förståndets organ, samt att hwarje själsförmögenhet, har
sitt motsvarande organ.

Anm. Philosophen som ikke kan neka, att själen
verkar på Kroppen, antager wanligen, att detta
sker genom wiljan: men tvärt emot Anatomis och
Fysiologis bevisliga iakttagelser, kan han ikke
präfta, att wiljan verkar omedelbarligen på Kropp-
pen. Han måtte erkänna, att wiljan verkar
på Kroppen igenom organer, hwaraff oelkörtli-
gen följer, att wiljan har organer. Men om
wiljan har organer, hwarfore skulle ikke för-
ståndet och minnet hafwa organer.

25. Af hwad som förut är visat i 21 och 22 §§.

synes det vara klart, att Hjälsformögenheternas capaci-
 tet beror af organernas capacitet, så att högra
 handens större flexka och vighet, medför en mot-
 svarande kraft i viljan, att vilja bruka den
 högra handen framför den venstra. Likaså må
 de förstånds organets öfning och verksamhets
 förmåga, hafva en motsvarande kraft i förståen-
 det, att återverka på organet. Därför kallas
 och förståndets ansträngda verksamhet för "Hjer-
 nebråk", emedan man känner, att ansträngd
 förstånds operation verkligen kostar på Hjer-
 nan: hwadan och människan, efter Hjäls kraf-
 ternas ansträngningar, känner behof af recrea-
 tion och hvilade. Man känner sig blifva
 lika trött af ifrigt studerande, som af tungt
 Kropps arbete. Huru ware detta möjligt, om
 anden verkade, utan att möda organet? Det
 måtte vara troligare att organet mattas, än att
 anden mattas, men huru skulle väl organet mat-
 tas, om det icke mödades genom andens
 verksamhet?

26. Dessa Fysiologiska iakttagelser bevisa, att Hjäls-
 förmögenheterna verka genom organer: att orga-
 nets capacitet medför en motsvarande capacitet
 i Hjälsförmögenheten, eller om man så vill: Hjäls-
 förmögenhetens capacitet har en motsvarande
 capacitet i organet; hwadan och Hjälsförmögen-
 heterna stå i förhållande till hvarandra, som
 deras respektiva organer. och sedan ej
 Anm. ^{Om} filosofen skulle medgifva, att själen ver-
 kar genom organer, så vill han väl icke med-
 gifva, att anden bildas genom organerna,
 utan tvärtom torde han vilja påstå, att
 organerna öfas och bildas genom andens
 verksamhet. Thuru flutledningen icke blir
 precis densamma, om vi antaga, att or-
 ganet bildas genom andens verksamhet,
 så vill vi till en början icke begära
 mera, än ett medgivande af Filosofens
 sida, att anden eller förneft- själen